

K R O N I K A

Jubileusz 85 rocznicy urodzin Profesora Jaroslava Hubáčka

Profesor Jaroslav Hubáček, wybitny czeski językoznawca, bohemista i znany nauczyciel akademicki, swoje życie naukowo-dydaktyczne związał od początku z instytucjami ostrawskimi. Po ukończeniu bowiem studiów na Uniwersytecie Masaryka w Brnie (1952 r.) rozpoczął pracę w szkole średniej w Ostravě-Hrušově, a następnie w Studium Nauczycielskim w Ostrawie. Pracę nauczyciela akademickiego rozpoczął w 1959 r. w powołanym wówczas Instytucie Pedagogicznym (późniejszym samodzielny Wydział Pedagogiczny, będący następnie częścią nowo powołanego Uniwersytetu Ostrawskiego) najpierw na stanowisku asystenta, potem adiunkta. W 1966 r. uzyskał stopień doktora nauk filologicznych i doktora filozofii, a w 1969 r. habilitował się na Uniwersytecie Masaryka w Brnie, jednak ze względów politycznych tytuł docenta nie został mu przyznany. Możliwe stało się to dopiero w 1986 r., kiedy uzyskał zgodę na ponowne przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego. Wkrótce też, w 1990 r., uzyskał tytuł profesora.

Jubilat był niezwykle aktywny także na polu organizacyjnym. W 1990 r. został dziekanem Wydziału Pedagogicznego, a następnie po powołaniu w 1991 r. Uniwersytetu Ostrawskiego został wybrany pierwszym jego rektorem. Funkcję tę pełnił z powodzeniem przez dwie kadencje. W 1997 r. ponownie został dziekanem, tym razem Wydziału Filologicznego. W 1996 r. Profesorowi Jaroslawowi Hubáčkowi został przyznany Pamiątkowy Medal Uniwersytetu Ostrawskiego, który był wyrazem wdzięczności środowiska akademickiego za załugi w rozwoju uczelni.

Należy podkreślić, że Jubilat umiejętnie łączył pracę organizacyjną z nauką, włączając się w tym czasie w prace Komisji Ortograficznej i Ortoepicznej Instytutu Języka Czeskiego Czechosłowackiej Akademii Nauk oraz Towarzystwa Językoznawczego Czeskiej Akademii Nauk. W tym ostatnim pełnił funkcję przewodniczącego Oddziału Ostrawskiego. W późniejszym okresie był także członkiem Czeskiej Konferencji Rektorów oraz Rady Szkół Wyższych Republiki Czeskiej.

Zainteresowania naukowe Profesora Jaroslava Hubáčka koncentrują się wokół kilku dziedzin. Do głównych należą badania nad czeskimi slangami, stylistyką oraz kulturą języka. Najbardziej znane są Jego publikacje dotyczące stanu socjolektów czeskich, wśród nich na uwagę zasługują następujące monografie: *Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů* (1971), *Železničářský slang* (1974), *O českých slanzích* (1979), *Malý slovník českých slangů* (1988), *Výběrový slovník českých slangů* (2003) oraz *Kapitoly o sociolektech a sociolektologii* (2012). Oprócz monografii za-

gadnieniu temu poświęcił Badacz wiele uwagi w szeregu artykułów, np.: *K aktuálnosti zkoumání sociolektů, zejména slangů* (*Sborník přednášek z V konference O slangu a argotu v Plzni*, Plzeň 1995, s. 18–22), *K základním pojmům tzv. sociální dialektologie* (*Čeština – univerzálie a specifika*, Brno 1999, s. 101–105), *Železničářský slang* (*Osudový vlak*, Praha 1995, s. 101–106), *Specifické lexikální prostředky v pracovní a zájmové komunikaci* (*Perspektivně a retrospektivně pohledy na jazykovou komunikaci*, Banská Bystrica 1999, s. 38–43), *O humoru sociolektismů* (*Literární věda osudem i volbou*, Ostrava 2000, s. 49–52), *K sociálně motivované rozvrstvenosti současné češtiny* (*Jazyk i literatura česká v evropské kontexte kulturovém*, Racibórz 2008, s. 101–106), *Reflexe společenského dění v sociolektech – synonymický aspekt* (*Odbicie ważnych wydarzeń historycznych w języku i literaturze czeskiej*, Poznań 2010, s. 43–49).

Wiele miejsca w swojej pracy badawczej poświęcił Jubilat stylistyce czeskiej i szeroko rozumianej kulturze języka. Odzwierciedlają to następujące publikacje z tego zakresu: *O zvukové stránce českého jazyka* (1972), *Jak mluvit a přednášet* (1983), *Úvod do stylistiky českého jazyka* (1985), *Cvičení ze stylistiky* (1989), *Rétorické minimum pro studium učitelství* (1990), *K tvoření názvů přechýlených* (*Žena – jazyk – literatura*, Ústí nad Labem 1996, s. 271–273), *Klady a zápory vysokoškolských skript* (*Učební text, jeho funkce, produkce, percepce a interpretace*, Praha 1996, s. 50–53), *Čeština pro učitele* (1996), *Tvoření slov v češtině* (1996), *Sociolekty a stylistika* („Stylistyka“ 2000, s. 201–208) oraz wiele innych.

Życiową pasją Profesora, której poświęca wolny od spraw nauki i dydaktyki czas, jest śpiew chóralny. Przez wiele dekad Jubilat był członkiem znanego Towarzystwa Śpiewaczego Nauczycieli Morawskich (PSMU), występując jako czołowy solista. W latach 1980–1987 był także jego prezesem. Jak widać, miłości do muzyki pozostał wierny w ciągu całego swojego życia od wczesnej młodości – na Uniwersytecie Masaryka studiował wszak język czeski i wychowanie muzyczne.

Panu Profesorowi życzymy, aby przez kolejne lata cieszył się dobrym zdrowiem i aby dopisywały Mu siły do kontynuacji pracy i pasji.

Grażyna Balowska, Opole